

Josep Civit i Mateu, *Només un vidre*

Argentona: La Comarcal Edicions, 2007.

Només un vidre és el títol del setè llibre de poemes que publica Josep Civit i Mateu (Montblanc, 1958). Aquesta simple dada ja ens avisa que no estem davant de cap prematur ni tardà tempteig poètic, sinó davant d'una mostra de maduresa creativa. No ens podem proposar, en el marc limitat d'aquesta ressenya, de fer un comentari general de la producció poètica de l'autor, però sí que convé assenyalar cert caràcter unitari, orgànic, *sumatori*, que mostra la seva labor, com si cada vers i cada composició s'anés afegint a un discurs poètic en construcció continuada que ja ha atès un to propi i que es va enriquint com a obra global per sobre de la seva manifestació en llibres diferents. Ni tan sols l'estructura interna de cada llibre sembla importar tant com el necessari paper de maó que cadascun dels poemes té en l'aixecament d'aquest lloc poètic que Josep Civit, línia a línia, està edificant.

El nostre autor és un home reflexiu i un punt solitari, mestre d'una escola rural a la Conca de Barberà i gran lector de poesia. Aquestes circumstàncies vitals (que tan òptimes sonen per a un honrat conreu literari) són presents a la seva obra, però la veu poètica que Josep Civit articula les transcendeix i esdevé un delicat instrument capaç de formular bellesa, de commoure i de trobar una buscada complicitat amb el lector de qualsevol lloc i condició. La proximitat d'aquesta veu poètica a l'estètica de l'experiència es deixa veure en alguns des seus trets definitoris: vers lliure que de vegades no defuig el caràcter narratiu, intel·ligibilitat i voluntat comunicativa, i depuració del llenguatge al servei d'un món propi de vivències que el poema vol compartir amb un receptor. L'ús freqüent de la segona persona del singular reforça l'índole essencialment reflexiva de la poètica de Josep Civit; una poètica de la contemplació, del record i de la solitud en la qual aquesta veu que dialoga amb si mateixa ho acaba fent, profundament, amb tots nosaltres.

La fe que l'autor diposita en el llenguatge el duu de vegades a usar-lo introspectivament, i percebem que li assigna una funció com de *barrina poètica* que forada capes de falsa protecció d'un jo poemàtic que aspira a trobar certa llum per mitjà de la paraula. Algunes incursions en els territoris del culturalisme i la metaliteratura, que demostren l'ampli i alhora selecte cabal de lectures de què també es nodreix l'escriptura de Josep Civit, perfilen un altre tret del seu treball creatiu que així mateix cal tenir en compte.

No estem davant d'una proposta essencialment formalista. És clar que tota poesia és i sempre ha estat, per sobre de tot, una forma: una colla de mots disposats d'una determinada manera. Però aquesta mateixa afirmació implica –conté dintre seu– que la poesia mai és tampoc *només* forma. La força poètica de *Només un vidre* no rau en cap enjogassament, emmirallament o virtuosisme formal a què no aspira, sinó en el calat, la finor, la riquesa i la universalitat del seu món temàtic.

I quins són, alguns d'aquests temes? La identitat sempre difícil i la realització sempre impossible, que ens converteixen a penes en una paradoxal aproximació de nosaltres mateixos; històries precioses d'iniciació en el vincle entre *éros* i *thánatos*, o en la injustícia inesperada de la realitat adulta, que ens aboca al desencant quan la nostra visió del món estava ja fixada per sempre en el somni de la veritat infantil; el viatge com a fi en si mateix, conscients que la destinació només pot decebre'ns; la certitud que la vida mai ens deixa indemnes per moltes precaucions que prenguem, però que desertar de viure s'acaba pagant més car que res; el passat com a instància enganyosa o com a interrogant del present; o el poder, en fi, de la literatura per suplantar i enriquir la realitat viscuda, que fa de la lectura la veritable experiència vital. Algú té cap *forma poètica* capaç de donar més al lector?

XAVIER JOVÉ

Publicat al diari *El Punt* el 10 de desembre de 2007